

ramenti, aut obedientiæ debitæ superiori, vel alia subest justa causa eos non admittere; quemadmodum docent. Fagnanus *in cit. cap. Etsi membra, num. 14.* & Pirhing. *ad eund. tit. §. 5. num. 19.* Ex quibus concludimus, unam eandemque esse conditionem Capitulorum Ecclesiarum Cathedralium in Synodis tam Provincialibus, quam Dioecesanis; etenim tam ad istas, quam ad illas sunt vocandi; in utrisque votum habent merè consultivum, & neutris decreta subscribunt.

CAPUT III.

De Synodaliū decretorum revisione, & approbatione.

Cum in Provincialibus Conciliis, quæ antiquioribus Ecclesiæ sæculis cogebantur, recens subortæ hæreses interdum damnarentur, & gliscentes per provinciam errores sollicita cura præfocarentur; inde factum est, ut eorundem. Acta per synodalem epistolam ad Romanum transmitterentur Pontificem, ut accedente primæ Sedis, & Jesu-Christi in terris Vicarii approbatione, quod in illis particularibus Episcoporum cœtibus fuerat deliberatum, tamquam Fidei dogma ab omnibus reciperetur orthodoxis, unaque esset ubiquè omnium Fides. Hujus disciplinæ testimonium perhibent Patres Concilii Carthaginensis, & Milevitani ejusdem anni 416. qui post proscriptos Pelagii, & Cælestii errores, quod à se gestum fuerat Innocentio I. totius Ecclesiæ principatum tenenti significarunt, rogantes, ut Apostolicæ suæ auctoritatis fulcrum, & robur Conciliaribus statutis adjiceret. *Hoc itaque gestum scripserunt Patres Carthaginenses, tom. 1. Collectionis Harduini col.*

1214. »Domine Frater, sanctæ charitati tuæ intimandum duximus, ut »statutis nostræ mediocritatis etiam »Apostolicæ Sedis adhibeatur auctoritas.» Et Patres Milevitani *ibid. col. 1221.* »Quia te Dominus gratiæ suæ »præcipuo munere in Sede Apostolica collocavit, talemque nostris temporibus præstitit, ut nobis potius »ad culpam negligentiam valeat, si »apud tuam venerationem, quæ pro »Ecclesia sunt suggerenda, tacuerimus.» Innocentius verò litteris ad eosdem datis, eos hoc nomine plurimum commendat, quod scilicet exquirentes primæ Sedis oraculum, eorumque, quæ à se gesta fuerant, confirmationem ab eadem petentes, sanctissimis Ecclesiæ legibus obtemperaverint, & prisca calcaverint instituta Patrum, qui *non humana*, ait ad Episcopos Carthaginenses congregatos, »sed »divina decrevere sententia, ut quidquid quamvis de disjunctis, remotisque provinciis ageretur, non prius »Sedis notitiam perveniret; ut tota »hujus auctoritate, justa quæ fuerit, pronuntiatio firmaretur; indeque sumerent cæteræ Ecclesiæ (velut de natali suo fonte aquæ cunctæ »procederent, ex per diversas totius mundi regiones puri latices capitis »incorrupti manerent) quid præcipere, quos abluere, quos veluti cœno inmundabili sordidatos, mundis »digna corporibus unda vitaret;» & ad Patres Milevitanos: »Diligenter »ergo, & congruè Apostolici consultiis honoris, arcana (honoris, inquam, illius, quem præter illa, quæ »sunt extrinsecus, sollicitudo manet »omnium Ecclesiarum (super auxiliis »rebus, quæ sit tenenda sententia; »antiquæ scilicet regulæ formam secuti, quam toto semper Orbe memcum nostis esse servatam.... Præ-

»ser-

»sertim quoties Fidei ratio ventilatur, »arbitror, omnes Fratres, & Coepiscopos nostros non nisi ad Petrum, id est sui nominis, & honoris auctorem, »referre debere, velut nunc retulit »vestra dilectio, quod per totum Mundum possit Ecclesiis omnibus in commune prodesse;» Apud Petrum Constant. *Epist. Roman. Pontific. tom. 1. col. 889. & 896.* Eandem confirmationem à Zosymo Papa petiisse alia duo Africana Concilia, contra Pelagianos pariter coacta, testatur mox citandus Prosper *in libro contra Colatorem*, & constat ex ejusdem Zosymi epistola, quam ex ms. codice Vaticano profert Baronius *ad ann. 417. num. 19. & seq.* Similiter Cæsarius Arelatensis Episcopus confirmationem secundæ Synodi Arausicanæ postulavit à Felice Papa, eoque præmortuo, impetravit à Bonifacio II. quod narratur *in vita ejusdem Cæsarii lib. 1. sub fin.* apud Mabillonium *in sæcul. I. Benedictin. pag. 646. Venet. edit.* & colligitur ex epistola Bonifacii *tom. 2. Collectionis Harduini col. 1109.*

II. Ab Apostolica verò confirmatione Provinciale Concilium mutuari infalibilem auctoritatem, ita ut in Fide errare nequeat, rectè docent Melchior Canus *de Loc. Theolog. lib. 5. c. 4. conclus. 5.* Bellarminus *lib. 2. de Conciliis cap. 5.* pluribusque argumentis ostendit Thomassinus *disert. 9. in Concilia Cartaginiense, & Milevitana.* Enimverò, nisi res ita se haberet, ajunt Canus, & Bellarminus, non possent dici, irreformabili Ecclesiæ iudicio, proscripti errores Helvidii, Pelagii, & Priscilliani; quorum primus damnatus est à Concilio Telensi, confirmato à Siricio; alter à præfatis Conciliis Africanis, confirmatis ab Innocentio, & Zosymo; tertius à Concilio Toletano, confirmato à Leone Mag-

no: quæ quidem Concilia fuere tantum Provincialia. Accedit, quod Augustinus, & Prosper rem contra Pelagium omninò confectam sunt arbitrati, postquam Africanorum Antistitum Synodalis sententia, in eundem prolata, ab Apostolica Sede fuit approbata. Augustinus quippè *serm. 131. olim 2. de verb. Apost. num. 10. tom. 5. Oper. col. 645.* inquit: »Jam »de hac causa duo Concilia missa »sunt ad Sedem Apostolicam; inde »etiam rescripta venerunt. Causa finita est, utinam aliquando finiatur »error.» Et rursus *lib. 2. Oper. imperfect. contra Julian. num. 103. tom. 10. Oper. col. 993.* »Quid adhuc quæris examen, quod jam factum est apud Apostolicam Sedem? »Quod denique jam factum est in »Episcopali iudicio Palestino... Dam-nata ergo hæresis ab Episcopis non »adhuc examinanda, sed coercenda »est à potestatibus Christianis. Prosper autem *contra Collat. cap. 21. aliis 41.* Tunc istorum machinæ fractæ sunt... quando beatæ memoriæ »Innocentius nefandi erroris capita »Apostolico mucrone percussit; quando Pelagium ad proferendam in se, »suosque sententiam, Palæstinorum »Episcoporum Synodum coarctavit; »quando Africanorum Conciliorum decretis beatæ recordationis Papa Zosymus sententiæ suæ robur adnexuit, »& ad impiorum detractionem g'adio Petri dextris omnium armavit »Antistitum. *Quare non immeritò laudatus Thomassinus loc. cit. n. 1.* Provinciales Synodos ab Apostolica Sede confirmandas esse, & ubi confirmatæ fuerint, tunc in auctoritatis summum columnam eas recipi, nec posse ab eis, circa hæreseos discrimen, provocari.

III. Hæc de Provincialibus Synodis, in quibus hæreses damnabantur,

»

& quid Fide tenendum esset, decernebatur. Hodie verò, etsi plerumquè in ejusmodi Synodi Fidei causæ non pertractentur, sed sola condantur decreta disciplinam respicientia, ut tamen antiquæ consuetudinis aliquod remaneret vestigium, ea, antequam promulgentur, transmitti jussit Sixtus V. ad sacram Congregationem Concilii; non quidem ut postea confirmationem reportent à Sede Apostolica, sed ut corrigantur; si quid fortassè in iisdem aut nimis rigidum, aut minus rationi congruum deprehendatur; *Provincialium verò* (alloquitur Pontifex sacram Congregationem Concilii *sua Constitut. 117. tom. 4. Bullar. part. 4. pag. 396.*) ubi vis terrarum illæ celebrentur, decreta ad se mitti præcipiet, eaque singula expendet, & recognoscet; atque ita esse moribus receptum, fidem faciunt Concilia Provincialia, Valentinum anni 1565. Toletanum anni 1582. Mexicanum anni 1585. quorum decreta à sacra Congregatione Concilii, ad quam missa fuerant examinanda, leguntur emendata in Collectione Conciliorum Hispaniæ Cardinalis de Aguirre *tom. 4.* Concilium pariter Provinciale Narbonense anni 1609. ab eadem sacra Congregatione recognitum, & correctum, testatur Cardinalis Aragonius in epistola data 27. Novembris 1611. quæ ad ejusdem Concilii calcem refertur *tom. 11.* Collectionis Harduini *col. 54.* Ejusdem Congregationis judicio subjecta decreta Concilii Provincialis Salernitani, narrat Cardinalis Lancellotti in sua attestazione, exarata die 23. Augusti 1616. Et Nos ipsi, cum ejusdem Congregationis Secretarii munus gerebamus, scimus, ejus judicio fuisse suppositas sanctiones Synodi Provincialis Ruthenorum, quæ, Præsidente Hieronymo Grimaldo Archiepiscopo Edesseno, in regno Poloniæ

Nuntio Apostolico, cum facultatibus Legati de latere, & postea S. R. E. Cardinali, habita fuerat anno 1720.

IV. Non semel tamen accidit, Provincialia Concilia non solum à sacra Congregatione Concilii recognosci, & si opus fuerit, emendari; verum etiam à Summo Pontifice, ita petentibus Metropolitanis, à quibus sunt celebrata, per Apostolicas litteras confirmari. Etenim Gregorius XIII. per suum speciale Breve approbavit quartum, & quintum ex Conciliis Provincialibus Mediolanensibus, à S. Carolo Borromæo coactis; quod narrat Giussanus in *vita S. Caroli lib. 6. cap. 2.* & Nos supra memoravimus. Synodus quoque à Petro Episcopo Beritensi, Vicario Apostolico in Tunkino, celebrata in pago Diughieu provinciæ Kinam die 14. Februarii 1670. quæ Provinciali potius, quam Diocesana indolem videtur prætulisse, post ejusdem examen præmissum à sacra Congregatione de Propaganda Fide, confirmata fuit à Clemente X. per Apostolicas litteras, datas 23. Decembris 1673. quæ extant inter Constitutiones Apostolicas pro Missionibus Sinarum, Tunkini, &c. typis Parisiensibus impressas anno 1676. *part. 1. pag. 121. & seq.* Similiter à Paulo V. approbatum Concilium Provinciale Mechliniense anni 1607. constat ex ejusdem Brevi, quod Conciliaribus Statutis attextuit Harduinus suæ Collectionis *tom. 10. col. 1669.* Apostolica itidem confirmatione roborata fuere duo Concilia Provincialia Beneventana, annis 1693. & 1698. habita à Vincentio Maria Cardinali Ursino, Archiepiscopo Beneventano, qui postea Summus Pontifex est renuntiatus, assumpto nomine Benedicti XIII. quod videre est in Collectione Conciliorum Provincialium Beneventanorum, edi-

ta Romæ 1724. *pag. 577. & 604.* Idemque Benedictus, cum supremum Pontificatum teneret, nonnulla approbavit Concilia Provincialia, uti Avenionense, celebratum anno 1725. atque Ebredunense anni 1727. Et Nos ipsi, postquam ad Petri Cathedram evecti fuimus, confirmabimus Synodum Provinciale, coactam in Monte Libano, per nostras Apostolicas litteras datas 1. Septembris 1741. & evulgatas unà cum actis Consistorii semipublici, habiti 13. Junii 1744. iterumque impressas *Bullarii nostri tom. 1. part. 74. & seq. & tom. 2. in Append. pag. 35. & seq.*

V. Quibus positus, posset quis dubitare, an prædicta Provincialia Concilia ab Apostolica confirmatione vires accipiant universam obligandi Ecclesiam, perinde ac si essent Constitutiones Pontificiæ; juxta illud Justiniani effatum in *leg. 1. Cod. de vet. Jur. enucl. Omnia nostra fecimus, quibus auctoritatem nostram imperitumur.* Sed hanc difficultatem diluunt Suarez *lib. 4. de legib. cap. 6. n. 10.* & Fagnanus in *cap. Canonum statuta, num. 13. de Constitut.* opportunè monentes, confirmationem robur quidem adjicere actui confirmato, sed nequaquam illud extendere, nisi aliter superior expresserit, sicuti *arg. leg. Aurelius, &c. ff. de liberat. legat. docet Baldus in leg. 1. in fin. Cod. si advers. rem judic.* ex quo concludunt, prædictorum Conciliorum decreta, quamquam à Summo Pontifice approbata, nisi sint clausa in corpore Juris communis, de quibus dumtaxat loquebatur Justinianus, provinciæ limites non prætergredi; quod reapse de præfatis Conciliis Provincialibus Mediolanensibus, à Gregorio XIII. confirmatis, omnes Doctores sentire, idem Fagnanus observat.

VI. Non omnia autem, quæ huc

Tom. II.

usque de Provincialibus dicta sunt, nostri congruunt Diocesanis Synodis; harum quippè Constitutiones statim possunt ab Episcopis publicari; quin ulla obstringantur obligatione illas trasmittendi ad sacram Congregationem Concilii, ejusque expectandi judicium. Haud equidem ignoramus, Antonium Mariam Gratianum, Episcopum Amerinum, suam, quam sæpius laudavimus, Synodum habitam anno 1595. typisque Venetis aano 1597. impressam, inscripsisse Clementi VIII. atque in Epistola nuncupatoria ita Pontificem allocutum: *Cum igitur mihi antiquissima cura fuerit, quamdiu, ac variè interpellata, Diocesis hujus Synodum habere, quæ habita his triginta annis non erat, in eaque omnem morum, atque Ecclesiasticarum rerum rationem, maxime ex Tridentini Concilii præscriptis condere, constituereque, incessit animum cogitatio volumen ipsum decretorum, priusquam ederem meis, ad te mittendi, tibi que dicandi. Non quidem eo consilio, ut fulgorem, ac majestatem nomini tui præferens, quasi commendatius inde spectatiusque prodiret, sed cum sancire, atque promulgare hujus generis quicquam, non ante probatum tibi, fas jusque neminè sit, ut tuo arbitrio, tuæ ditioni, qua debeo fide, reverentiaque subicerem. Id demùm habiturus ratum, sanctumque, quod tu, cujus haud dubiè cælesti afflatu voluntas regitur, cuique cælestis numinis instar inest, sancendum, comprobandumque esse censueris. Verùm hæc unice referri debent ad Gratiani obsequium, & reverentiam erga Sedem Apostolicam, non verò ad necessitatem consulendi Summum Pontificem, ejusque approbationem obtinendi; siquidem, si Jus commune spectemus, ab hoc liberam habet Episcopus facultatem ferendi, & promulgandi*

leges, quas opportunas duxerit ad rectam suæ Diœcesis administrationem independentem ab ulla superioris confirmatione; uti bene Suarez *cit. c. 6. n. 9. & 10.* Si verò consideremus paulò ante indicatam Sixtinam Constitutionem, hanc solùm loqui animadvertimus de Synodo Provinciali, cujus Acta ante promulgationem recognoscenda statuit à sacra Congregatione Concilii, nequaquam autem complecti deprehendimus decreta Synodi Diœcesanæ, de quibus nihil de novo decernit, sed cujuslibet Episcopi prudentiæ, a que arbitrio, cui antea permittentur, ea relinquit. In hac sententia fuit sacra Congregatio Concilii, quæ regata, ut recognosceret Acta Diœcesanæ Synodi Stren-golensis, die 17. Junii 1645. respondit: *Se non consuevisse revidere, & approbare, nisi Synodus Provincialis, ex Constitutione Sixti V. & quod idcirco Episcopus uteretur jure sibi, ex sacro Concilio competente; lib. 17. decretor. pag. 484.* Quocirca in hac nostra commentatione falli jam diximus Cardinalem de Luca, & Van-Espenium, asserentes, Diœcesanas Synodos robore & efficacia carere, nisi à prædicta sacra Congregatione approbentur.

VII. Compertum præterea nobis est, non deesse Episcopos, qui suas Constitutiones, in Synodo promulgandas, ad aliquem virum doctum, rerumque Ecclesiasticarum apprime peritum, in Urbe commorantem, mittant, ejusque de illis consilium, & judicium exquirant; aut etiam aliquem Cardinalem, sacre Congregationi Concilii adscriptum, enixè rogent, ut eas legat, & corrigat; quod sæpius à Nobis, cum in minoribus essemus, factum-reminiscimur, ut amicorum Antistitum indulgeremus petitionibus. At hæc ab Episcopis ex mera

fiunt cautela, ut nimirum sui Cleri, & populi querimonii aditum occul-dant, non ex ulla, qua teneantur, obligatione; neque enim iidem sacre Congregationis judiciale sententiam, sed peculiaris personæ judicium expetunt, & consilium; sacram quippè Congregationem non solere Diœce-nas Synodos recognoscere, nisi ad-versum ejusdem decreta ab aliquo fuerit appellatum, & modò ab ipsamet accepimus, & asseruit Cardinalis Carafa. ejusdem olim Præfectus, in sua epistola anno 1586. ad quemdam Episcopum data, quæ à pluribus refertur Auctoribus, & novissimè edita est à Miglioruccio *Instit. Canonic. lib. 1. tom. 3. num. 26. pag. 34.* cujus verba sunt: „Non est in more posi-tum apud Patres Illustrissimos, qui Tridentini Concilii decretis interpre-tandis præfecti sunt, Diœcesanas Synodos recognoscere, sed Provin-ciales tantùm emendare. Quare, ut voluntati, atque Pastoralis Amplitu-dinis tuæ zelo in tuæ Synodi correc-tione quoquo modo satis per me fie-ret, illud pro mea in te, & Eccle-siam tuam charitate mihi sumpsi, ut Synodum ipsam percurrerem, simul-que, & adnotarem, quæ notatu dig-na visa sunt, quemadmodum licebit in extremis ipsis Synodi pagellis, ubi nostras animadversiones adscripsi-mus, inspicere. Quod superest ta-men, tu, Clerusque tuus in saluta-rium Constitutionum observationes, noviter incumbite; memores, unam optimam legem esse, legem observa-re.” Valete in Domino.

CAPUT IV.

De Synodaliū decretorum promul-gatione, & quam in Diœcesim inducunt obligatione.

Certum est, ad leges substantiam pertinere ipsius legis promulgatio-nem, qua ad totius communitatis noti-tiam devenire queat, *leg. Leges sa-cratisimæ, Cod. de legib. & rubr. Novell. 66.* Etenim, cum lex sit regula morum, non uni, aut alteri per-sonæ, sed toti proposita communi-tati, debet omnibus ita significari, ut ad omnium aures pervenire valeat; quod aliter fieri nequit, quam per ejusdem legis promulgationem. Modus autem, quo hæc promulgatio sit faci-enda, non est speciatim à jure præ-finitus; quare meritò Suarez *lib. de legib. cap. 15. num. 8.* asserit, leges ab Episcopis latas, sufficienter promulgari, si aut publicè legantur in Ecclesia Cathedrali, aut voce præconis in platea civitatis adstantibus signi-ficentur, aut scriptæ affigantur in loco publico, ad hoc designato. Quinimò, si Statuta Synodalia, non popu-lum, sed solùm respiciant Diœcesis Clerum, alia non indigent publicatio-ne, ab ea distincta, quæ fit in ipsa Synodo, cui interest præcipua pars ejusdem Cleri; siquidem Innocentius III. *in cap. Ad hæc, de postulat. Prælat.* disjunctivè ait, legis vinculum in omnes protendi *cum solemniter editur, aut publicè promulgatur*; nulla autem lex magis solemniter editur ea, quæ fit in consensu præcipuæ partis eorum, in quos fertur.

II. Facta porrò Synodaliū Consti-tutionum promulgatione, nullius temporis determinatum spatium inter-fluere necesse est, ut illæ parendi obli-gationem inducant; sed statim unum-

quemque ligant, qui earumdem noti-tiam quoquomodò habuerit. Licet enim in Jure Civili cautum sit Le-ges Imperiales non obligare, nisi post duos menses ab earumdem promul-gatione in singulis provinciis facta, juxta textum *cit. Novell. 65. ejus-que rubr. & insuper disputetur inter Doctores, an idem locum habeat in legibus Pontificiis, pro universa Ecclesia latis; in qua quæstione af-firmativam sententiam tventur Na-varrus manual. cap. 23. num. 44. Sotus lib. 1. de just. q. 1. art. 4. negativam verò propugnant Suarez lib. 3. de legib. cap. 18. lib. 4. cap. 15. Menoch. de Arbitrar. cas. 185. num. 8. aliique magis communiter; omnes tamen fatentur, legem latam ab inferioribus, nisi aliud ipsemet legislator decernat, statim post pro-mulgationem unumquemque afficere quod tamquam certum ponunt Os-tiensis in *Summ. titul. constitut. 6. Quando. Navarrus cit. loc. & consil. 1. num. 16. de Constit. Suarez cit. cap. 18. num. 9. Azor. Institut. part. 1. lib. 3. cap. 3. quæst. 2.**

III. Neque ad declinandum Syno-daliū Constitutionum vinculum pro-desse potest autoritas Gratiani, qui ini-tio *dist. 18.* scripsit: „Episcoporum Concilia sunt invalida ad defini-ndum & constituendum, non autem ad corrigendum. Sunt enim neces-saria Episcoporum Concilia ad ex-hortationem & correctionem quæ, etsi non habent vim Constitutionis, habent tamen auctoritatem impo-nendi & indicendi, quod aliàs sta-tutum est, & generaliter, seu specia-liter observari præceptum.” Hæc si-quidem nimium inconsideratè, atque oscitanter à Gratiano prolata, observat ibidem *Glossa verb. constituendum*, in-quiens: „Illud non est verum, quia Episcopi bene possunt condere ca-

„nones Episcopales, & Archiepiscopales Provinciales; quia quilibet populus, & quælibet Ecclesia sibi potest statuere aliquod jus;” adnotavitque Cabassutius in theor. & prax. Jur. Can. c. 1. in fin. ubi Gratiani errorem redarguit. Etenim, cum Episcopi positi sint à Spiritu Sancto regere Ecclesiam Dei, Act. 20 iisque collata sit potestas solvendi & ligandi, Matth. 18. sive hæc sit immediate à Christo Domino, sive à summo Pontifice, nemo, salva Fide, potest jurisdictionem illis abjudicare, suas oves legibus obstringendi, quibus obtemperare cogantur; quod ex iis liquet, quæ lib. 1. cap. 4. & lib. 5. c. 4. diximus, & latè probat Suarez lib. 4. de legib. cap. 4. Quocirca apud omnes Juristas principii loco est, Synodales Constitutiones facere jus particulare, ab omnibus observandum, qui in constituentis territorio degunt; Rota cor. Seraphino decis. 815. num. 3. decis. 14. num. 7. decis. 15. num. 6. decis. 16. num. 9. decis. 18. num. 13. lib. 14. ad ornat. Card. de Luca, & decis. 471. num. 5. part. 14. decis. 212. num. 3. part. 15. decis. 163. num. 18. part. 17. recent. decis. 123. num. 14. cor. Herrera, decis. 7. num. 19. cor. Molines; & prosequitur Romaguerra ad Constitutiones Synodales Gerundenses lib. 1. tit. 1. cap. 1. num. 35. & seq.

IV. Et eo porro, quod potestas ferendi leges sit in Episcopis aut immediate à Christo, aut à Summo Pontifice, cui à Christo immediate collata, necessario etiam consequitur, earum firmitatem nequaquam pendere à populi acceptance, sed ab unico legislatore vires sortiri, quibus unumquemque quantumvis reluctanter constringant, nisi fortè à justitia certò deficiant, ex cujus defectu sint irritæ; quemadmodum benè perpendit

Suarez cit. lib. 4. de legib. cap. 16. per tot. ubi meritò etiam animadvertit, oppositam opinionem, quam aliqui ausi sunt venditare, componi non posse cum Fide, qua credimus, Ecclesie regimen fuisse à Christo commissum Romano Pontifici, in cujus sollicitudinis partem cæteri vocati sunt particularium Ecclesiarum Antisites.

V. Quod si quis legis subjectum, ut ajunt, hoc est personas inquirat, quæ Diocesanæ Synodi decretis ligentur, paucis respondetur, ad eorundem observationem adigi quotquot incolunt Episcopi Diocesim cujuscumque sit status & conditionis, nisi speciali privilegio ab ejusdem subtrahantur jurisdictione; Suarez lib. 4. de legib. cap. 19. num. 5. Quinimò Regulares, eorum exemptione non obstante, parere coguntur Diocesanæ Synodi sanctionibus, in iis, quæ respiciunt curam animarum, aut Sacramentorum administrationem, juxta decretum Tridentini sess. 25. cap. 11. de Regular. atque Apostolicas Constitutiones, Concilii textum explicantes, decretis pariter subjiciuntur, quæ materiam concernunt, in qua subsunt jurisdictioni delegatæ Episcopi, juxta decisionem Innocentii IV. in cap. 1. de privileg. in 6. Salvis nihilominus casibus aliis, in quibus eos Episcoporum jurisdictioni subesse, canonica præcipiunt instituta; quod prolixius explicuimus lib. 9. cap. 15. num. 4. & seq. Notat præterea idem Suarez eod. lib. 4. cap. 20. num. 10. aliquandò, ad evitandum scandalum, & fugiendam difformitatem à cæteris Dioceseos membris, teneri Regulares obtemperare Constitutionibus Synodalibus, à quibus cæteroquin, ratione suæ exemptionis, essent soluti; quamvis simul advertat, non semper illas transgredientes fieri gravis culpæ reos, sicuti cæteri, qui

Epis-

Episcopali juri plene subduntur.

VI. Aliqui nihilominus Doctores, quos citant Azor. Instit. part. 1. lib. 7. cap. 19. quæst. 2. & Diana part. 1. tract. 9. resol. 36. & part. 10. tract. 11. resolut. 36. specialem quæstionem movent de jejniis ab Episcopo, vel per Edictum, vel per Synodalem Constitutionem, toti Diocesi indictis, ad quæ religiosè servanda etiam Regulares compellunt; durum quippè, & absonum illis videtur Regulares, austerioris vitæ genus professos, licitè posse iis diebus epulari, quibus cæteris, inter quos versantur, est abstinencia præcepta. Addunt præterea, nullum, quantum ad rem attinet, posse assignari discrimen inter legem Episcopi indictentem jejunium, & legem, qua dies aliquis festus per totam Diocesim celebrandus edicitur; huic autem posteriori obtemperare debere etiam Regulares, statuit Tridentinum sess. 25. cap. 12. de Regul. Dies festi, quos in Diocesi sua servandos idem Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, serventur; unde inferunt, pari ratione eodem obstringi lege jejunii ab Episcopo lata. Verùm Suarez cit. loc. num. 5. Azorius & Diana locis cit. Bonacina de præceptis Eccles. disp. ult. quæst. 1. punct. 6. num. 5. Lacroix lib. 3. part. 2. num. 1274. Cardinalis Cozza de jejunio part. 3. dub. 4. num. 65. Pontas in suo Dictionar. verb. Jejunium, cas. 16. etiam à prædicta Synodali lege Regulares liberos pronuntiant; semel enim posita eorum exemptione ab Episcopi jurisdictione, nulla est efficax ratio, cur hoc speciali Episcopalis jurisdictionis actu ligentur; quod enim colere teneantur dies festos ab Episcopo præscriptos, sicuti & servare interdictum ab eodem Episcopo promulgatum, id provenit ex

Tom. II.

peculiari sanctione Tridentini; quod in hisce duobus casibus Regulares supposuit jurisdictioni Ordinarii, à qua cæteroquin in omnibus aliis, non nominatim exceptis, sunt prorsus exempti. Quòd autem iidem Regulares austerioris vitæ genus elegerint, hoc probat utique, eos obligari ad jejunia, aliasque corporis macerationes, præscriptas in regulis Ordinis, cui sunt adscripti, quæque insuper à Prælato Regulari, cui subsunt, forsàn iisdem de novo indicantur; non autem probat, adigi etiam ad jejunia indicta ab Episcopo, aliove Prælato, cujus jurisdictioni, & imperio non subjacent; quinimò, quia plura sustinent onera cujuslibet Regularis instituti propria, æquum non est, ut etiam alia cogantur subire, quæ suis Diocesanis imponit Ordinarius loci, in quo degunt.

VII. Verùm, si in aliqua Regularium communitate, antiqua invalisset consuetudo servandi jejunia, quæ Episcopus sive in Synodo, sive extra Synodum, aliquoties indicit; nullus dubitat, ad ea deinceps servanda eadem communitatem compelli posse; tunc quippè jejunandi obligatio non oritur ab Episcopi jurisdictione, sed ab ipsa consuetudine, quæ vim habet inducendi legis obligationem; quemadmodum opportunè monent omnes laudati Doctores. Similiter, non ab Episcopi præcepto, sed à jure naturali jejunare coguntur Regulares iis diebus quos Episcopus jussit esse esuriales, si non jejunantes scandalum præbeant aliis; quòd jam cum Suarez prænotavimus. Quocirca à culpa non excusamus eos Regulares, qui illis ipsis diebus, quibus tota Diocesis à vetitis cibis abstinet, ut Episcopi Edicto morem gerat, ad suam ostentandam exemptionem, se splendide epulatos, palam & publicè gloriantur; hæc

K 3 enim

enim vana ostentatio non potest non afferre audientibus gravem offensionem, præsertim si jejunium fuerit ab Episcopo imperatum ex publica causa, putà ad placandum Deum ut ingens aliquod malum, aut imminens mali periculum à Diocesi avertat. In Synodo Diocesana Cardinalis Caponii, Archiepiscopi Ravennatensis, habita anno 1627. titulo *de observatione dierum festorum num. 17.* habentur hæc verba: *Prædecess. noster, Petrus videlicet Cardinalis Aldobrandinus, unanimi totius Cleri acclamatione, habitoque in pleno Senatu sapientum, ac totius populi antiquæ Civitatis Ravennæ assensu, pervigilium Sancti Appollinaris Protectoris, ac Patroni, jejunio à omnibus nostræ Diocesis celebrandum in prima Synodo statuit, ac pronuntiavit;* & hoc ipsum in subsequentibus Synodis Archiepiscoporum confirmationem obtinuit, & jejunium prædictæ diei observatur in universa Diocesi tum à Secularibus, tum à Regularibus. Sanctæ memoriæ Clemens XI. ut singulis annis celebraretur memoria liberationis è periculo terræ motus, quo Urbs Romana afflictæ fuit, statuit, jejunium quotannis esse servandum, pridie diei festi Purificationis Beatæ Mariæ Virginis, uti legitur in ejus Vita, edita Urbini anno 1727. *lib. 2. n. 36. pag. 98.* & quamvis hoc jejunium fuerit à dicto Pontifice demandatum, uti Urbis Episcopo; usque ad presentem diem observatur à Secularibus & Regularibus in Urbe degentibus.

VIII. Capitula itidem exempta obnoxia sunt Synodalibus Constitutionibus, quæ versantur circa reformationem morum, & disciplinæ; quod à sacra Congregatione declaratum, testata sunt Concilia Provincialia Mechliniense, & Namurcense, relata à Van-Espen *Jur. Eccles. unic. part. 1.*

tit. 18. cap. 4. tom. 8. intacta in reliquis remanente eorumdem Capitulorum exemptione, quæ in hoc præcipue sita est, ut Episcopus, extra visitationem, procedere nequeat contra aliquem Canonicum sine duobus adjunctis è gremio Capituli, ad normam Tridentini *sess. 25. cap. 6. de reform.* quamvis eadem Capitula, sine adjunctis, pro suo arbitrio, visitare queat, juxta aliud ejusdem Concilii decretum *sess. 6. cap. 4. de reform.* quæ duo decreta à Nobis expensa, & invicem conciliata fuerint in causa *Januen. Jurisdictionis,* de qua *tom. 2. Thesauris. Resolut. pag. 192. & seq.*

IX. Difficultas de iis esse potest, qui de Episcopi Diocesi quidem sunt, sed extra Diocesim versantur, mox tamen ad illam redituri; de his quippe dubitatur, an absentis tempore Diocesanis Constitutionibus obstringantur, censurisque afficiantur in earumdem transgressores latis. Communiter verò respondent Doctores, particularibus loci statutis non obligari, qui extra statuentis territorium degit; juxta apertam decisionem Bonifacii VIII. in *cap. final. de Constit. in 6.* "Statuto Episcopi, quo in omnes, qui furtum commisserint, excommunicationis sententia promulgatur, subditum ejus, furtum extra ipsius Diocesim committentes, minimè ligari noscuntur; cum extra territorium jus dicenti non pareatur impunè;" quæ est sententia Pauli Jurisconsulti in *leg. final. ff. de jurisdic.* Aliud autem esse ajunt de præcepto, alicui ab Episcopo facto, ne ex. gr. aleis ludat sub pœna excommunicationis, ipso facto incurrenda; eum quippe, cui tale præceptum injunctum est, si extra Diocesim aleis ludat, in excommunicationem incidere, iidem Doctores affirmant. Ratio discriminis est, quia lex,

seu

seu statutum, per se, & immediatè respicit territorium, seu Diocesim, eique quasi cohæret, ac proinde non potest constringere, qui extra territorium, seu Diocesim existit; præceptum verò afficit immediatè personam, ejusque veluti ossibus hæret, quocumque terrarum discesserit; S. Antoninus *part. 2. tit. 6. c. 2. §. 2.* Covarr. in *cap. Alma Mater, part. 1. §. 10. num. 3.* Suarez *de legib. lib. 3. cap. 32. n. 1. & lib. 4. cap. 19. num. 1.* Layman in *cit. cap. final. de Constit. in 6. num. 3.* Pirhing. ad *eund. tit. de Constit. num. 55. & 59.*

X. Verùm prædicta communis assertio limitanda est in illo, qui è Diocesi egreditur solo animo declinandi Synodalis Statuti obligationem; quamvis enim nonnulli Doctores etiam hunc à Statuti vinculo solutum arbitrentur; meliùs tamen eum, in legis fraudem discedentem, legis vinculum secum ferre, eoque constrictum manere, defendunt Manuel *tom. 1. Summ. cap. 219. num. 12.* Vazquez in *3. part. quæst. 98. art. 2.* Rebell. de *oblig. just. lib. 2. quæst. 7. sect. 3. num. 16.* Layman *Theolog. Moral. lib. 1. tract. 4. cap. 11. num. 9.* Neque hodie fas esse videtur ab hac sententia recedere, postquam sacra Congregatio Concilii illegitimum pronuntiavit matrimonium, non servata Tridentini forma, ab iis celebratum, qui solo animo illud clandestinè contrahendi, recesserunt è loco, ubi Tridentinum est promulgatum, & se ad locum contulerunt, in quo promulgatum non est; quam declarationem, sua roboratam auctoritate, Urbanus VIII. inseruit Brevi, ad Archiepiscopum Coloniensem dato, anno 1627. uti narrat Cardinalis de Lugo *lib. 1. Respons. moral. dub. 36.* eidemque declarationi aliæ plures consonant decisiones, quæ

ab eadem Congregatione prodierunt, diligenter à Nobis collectæ, & relatæ in *nostra Instit. 33. n. 8. & seq.* Etenim, cum neque sacræ Congregationi, neque Summo Pontifici in animo fuerit novam rogare legem, sed præexistentem, jam à Tridentino indictam; explicare, jam exinde conficitur ut utriusque sententia, qui in legis fraudem è loco subducit, ubi ea viget, sub lege nihilominus comprehensum, ejusque nexu devinctum manere. Accedit, quod Clemens X. in Constitutione quæ incipit *Superna,* edita 21. Maii, & publicata 2. Augusti 1670. declaravit, posse Regularem in Diocesi, in qua ad excipiendas Confessiones est approbatus; "confluentes ex alia Diocesi, à peccatis in ipsa reservatis, non autem in illa, ubi idem Confessor est approbatus, absolvere, nisi eosdem poenitententes noverit, in fraudem reservationis ad alienam Diocesim pro absolutione obtinenda migrasse." Ex quo iterum manifestum fit, dolum & fraudem nemini patrocinari, ad evadendum legis vinculum, eamque fraudem verè ab illo committi, qui solo animo legem eludendi, è loco se proripit, ubi illa viget.

CAPUT V.

Quibus modis cessare possit obligatio inducta à Synodali statuto.

Siquidem de essentia legis est perpetuitas in eo sensu, quem fusè explicat Suarez *lib. 1. de legibus. cap. 10. per tot.* certum proinde est, Synodales Constitutiones, nisi revocentur, in suo robore permanere, quamvis Episcopus, à quo sunt editæ, è vita descesserit, aut se Episcopatu abdicaverit, aut ad aliam sit translatus Ecclesiam; quod apud omnes Canonistas